

E. O. CHIROVICI

KNIHA ZRKADIEL

KNIHA ZRKADIEL

KNIHA ZRKADIEL

E. O. CHIROVICI

Original title: E. O. CHIROVICI: THE BOOK OF MIRRORS
Copyright © RightsFactory SRL, 2017
Cover design © Studio Jan de Boer, Amsterdam
Photographer/Credit Line © Eleanor Caputo/Trevillion Images
Back cover photo © optimare/Shutterstock

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2017
Translation © Marína Gálisová, 2017

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Zodpovedná redaktorka Denisa Stareková

Prvé vydanie

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom,
či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou,
alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-656-8

*Venujem svojej manželke Mihaele,
ktorá nezabúda, kto sme a odkiaľ pochádzame.*

Väčšina ľudí sú iní ľudia.

OSCAR WILDE

PRVÁ ČASŤ

Peter Katz

*Spomienky sú ako guľky.
Niektoré presvištia okolo a iba vás vystrašia.
Iné vás zasiahnu a roztrhajú na kusy.*

RICHARD KADREY: *Zabíjaj mŕtvych*

Text som dostal v januári, keď sa osadenstvo agentúry ešte spamätávalo zo silvestrovskej opice.

Správa sa šikovne vyhla zložke so spamom a pristála v doručenej pošte, kde sa zaradila za zhruba desiatku iných čakajúcich súborov. Pozrel som na ňu. Zaujala ma, tak som si ju vytlačil aj s prílohou – so stránkami z rukopisu – a papiere som si vložil do zásuvky v písacom stole. Keďže som vtedy pracoval na uzavretí jednej zmluvy, do konca mesiaca som na ne zabudol. Až cez víkend, predĺžený o sviatok Martina Lutheru Kinga, som ich znovu objavil na hromádke ponúkaných rukopisov, ktoré som si cez voľné dni plánoval prečítať.

Odosielateľom bol istý Richard Flynn a sprievodný text znel takto:

Milý Peter,

volám sa Richard Flynn a pred dvadsiatimi siedmimi rokmi som vyštudoval angličtinu na Princetonskej univerzite. Sníval som o tom, že sa stanem spisovateľom.

V časopisoch mi vyšlo zopár poviedok, dokonca som napísal tristostranový román, ktorý som kdesi založil, keď mi ho niekoľko vydavateľstiev odmietlo (a dnes aj mne samému pripadá priemerný a nudný). Potom som nastúpil do malej reklamnej agentúry v New Jersey a dodnes pracujem v tejto brandži. Spočiatku som si nahováral, že reklama má niečo spoločné s literatúrou a že jedného dňa sa k písaniu vrátim. Samozrejme, nič také sa nestalo. Myslím si, že dospievanie u väčšiny ľudí, žiaľ, znamená, že zamkneme vlastné sny do debny a odhodíme ju do rieky. Ani ja som nebol výnimkou, aspoň sa tak zdalo.

Pred niekoľkými mesiacmi som však odhalil niečo dôležité, čosi, čo mi pripomenulo sériu tragických udalostí, ktoré sa odohrali na jeseň a v zime roku 1987, v poslednom ročníku, ktorý som strávil na Princetonskej univerzite. Pravdepodobne to poznáte: Nazdávate sa, že ste na niečo zabudli – na udalosť, na osobu, na situáciu –, a potom si z ničoho nič uvedomíte, že táto spomienka sa len povalovala v nejakej tajnej miestnosti Vašej mysle, že je po celý čas tam, ako keby sa to stalo iba včera. Je to ako otvoriť starú skriňu plnú rárohov. Stačí, že človek premiestni jednu škatuľu či len jednu vec, a všetko sa to naňho zosype.

Bolo to ako rozbuška. Hodinu po tom, čo som tú informáciu získal, som ešte stále nedokázal prestať myslieť na to, čo z nej vyplýva. Posadil som sa za stôl, premohli ma spomienky a pustil som sa do písania. Keď som skončil, bolo už dávno po polnoci a mal som napísaných vyše päťtisíc slov. Akoby som z ničoho nič

znovu objavil sám seba – už roky zabudnutého. Keď som si šiel do kúpeľne umyť zuby, zdalo sa mi, že zo zrkadla sa na mňa pozerá úplne iný človek.

Po prvý raz za dlhé roky som zaspal bez toho, aby som si musel vziať tabletku, a na druhý deň, len čo som zatelefonoval do agentúry, že budem dva týždne na péenke, som pokračoval v písaní.

Detaily z roku 1987 sa mi v mysli vynárali tak nástoječivo a jasne, že čoskoro boli oveľa živšie a intenzívnejšie ako čokoľvek v mojej prítomnosti. Ako keby som sa prebudil z hlbokého spánku, v ktorom sa moja myseľ potichu pripravovala na chvíľu, keď začnem písať o udalostiach s trojicou hlavných protagonistov Laurou Bainesovou, profesorom Josephom Wiederom a mnou.

Samozrejme, že ten príbeh sa vzhľadom na tragický záver v tom čase ocitol i v novinách. Aspoň sčasti. Aj mňa chvíľu otravovali policajní detektívi a reportéri. Bol to jeden z dôvodov, ktoré ma prinútili opustiť Princeton, doštudovať na Cornellovej univerzite a prežiť tak dva dlhé a otupné roky v Ithace. Pravdu o celom príbehu nikto nikdy nezistil a to mi naveky zmenilo život.

Ako som už napísal, pred tromi mesiacmi som náhodou odhalil pravdu a uvedomil som si, že sa o ňu musím podeliť s ostatnými, hoci som cítil a stále cítim obrovský hnev a frustráciu. Lenže nenávisť a bolesť sú niekedy rovnako silnými hnacími motormi ako láska. Takto vznikol rukopis, ktorý som s vypätím síl nedávno dokončil, pričom vynaložené úsilie ma fyzicky

aj duševne načisto vyčerpalo. Pripájam teda ukážku v súlade s pokynmi, ktoré som našiel na Vašej internetovej stránke. Rukopis je hotový a pripravený na prečítanie. Ak by ste oň mali záujem, hneď Vám ho pošlem. Pracovne som ho nazval *Knihá zrkadiel*.

Tu končím, pretože na obrazovke notebooku vidím, že som už prekročil rozsah 500 slov, nad ktorý sprievodné texty zahadzujete. Aj tak už o sebe nemám veľmi čo povedať. Narodil som sa a vyrástol som v Brooklyne, nikdy som sa neoženil a nemám deti, zrejme šťasti preto, lebo som nebol schopný zabudnúť na Lauru. Mám brata Eddieho, ktorý býva vo Filadelfii a vídam sa s ním len zriedka. Moja kariéra v reklame je bez zaujímavostí, nenájdu sa v nej ani pozoruhodné úspechy, ani nepríjemné incidenty – to je v skratke môj otupujúco sivý život, skrytý v tienoch babylonu. Dnes, keď sa postupne blížim k záveru aktívneho života, zastávam pozíciu vedúceho reklamného textára v priemernej agentúre so sídlom na Manhattane, relatívne blízko Chelsea, kde vyše dvoch desaťročí bývam. Nevozím sa na porsche a neprenajímam si izby v päťhviezdičkových hoteloch, ale nemusím sa obávať, čo mi prinesie zajtrajší deň, aspoň z hľadiska peňazí.

Ďakujem za Váš čas a, prosím, dajte mi vedieť, či máte záujem o prečítanie celého rukopisu. Adresu a telefónne číslo nájdete nižšie.

S úctou

Richard Flynn

Nasledovala adresa neďaleko Penn Station. Oblasť som dobre poznal, keďže som tam istý čas býval.

Sprievodný list bol dosť nezvyčajný.

Za päť rokov v literárnej agentúre Bronson & Matters som prečítal stovky, ak nie tisícky listov, ktoré posielali autori s rukopismi. Do agentúry, v ktorej som začal pracovať na najnižšej asistentskej pozícii, mohol nevyžiadaný rukopis na posúdenie zasielať prakticky ktokoľvek. Sprievodné listy boli väčšinou ťažkopádne, bezduché, chýbalo im to „kľúčové“, niečo, čo by naznačilo, že potenciálny autor hovorí osobne s vami, nie iba s hociktorým zo stoviek literárnych agentov, ktorých mená a adresy sa dajú nájsť na internetovej stránke Literary Market Place. Niektoré boli prídlhé a plné zbytočných podrobností. List Richarda Flynna však nezapadal ani do jednej z týchto kategórií. Bol úsporný, dobre štylizovaný a predovšetkým z neho sálalo ľudské teplo. Nespomínalo sa v ňom, že autor nepísal iným agentom, no bol som si takmer istý, hoci sám neviem prečo, že je to tak. Z nejakého dôvodu, ktorý v tej krátkej správe nepovažoval za vhodné uviesť, si vybral mňa.

Dúfal som, že rukopis na mňa zapôsobí rovnako ako sprievodný list a že mužovi, ku ktorému som už akosi nevysvetliteľne stihol pocítiť tajné sympatie, budem môcť poslať kladnú odpoveď.

Odložil som ostatné rukopisy, na ktoré som sa plánoval pozrieť, uvaril som si kávu, sadol som si na gauč v obývačke a začítal som sa do úryvku.

1

Pre väčšinu Američanov sa rok 1987 spájal s pamätnými udalosťami na burze, keď hodnota cenných papierov najskôr vyletela do výšin a vzápätí prudko klesla, aféra Irangate naďalej otriasala kreslom Ronalda Reagana v Bielom dome a do obývačiek sa nám začal vtierať seriál *Bohatí a pekní*. Pre mňa to bol rok, keď som sa zamiloval a zistil som, že diabol existuje.

Vyššie troch rokov som študoval na Princetonskej univerzite a býval som v škaredej starej budove na Bayard Lane medzi múzeom a knižnicou teologického seminára. Na prízemí bola obývačka prepojená s kuchyňou, na poschodí dve dvojposteľové izby, každá s kúpeľňou. Mal som to len desať minút peši do McCoshovho pavilónu, kde bývala väčšina prednášok z angličtiny.

Keď som sa v jedno októbrové popoludnie vrátil domov a vošiel som do kuchyne, prekvapilo ma, že som tam našiel vysokú štíhlu mladú ženu s dlhými plavými vlasmi, uprostred rozdelenými cestičkou. Priateľsky sa na mňa pozrela spoza okuliarov s hrubým rámom, vďaka ktorým

vyzerala prísne a zároveň sexi. Pokúšala sa vytlačiť z tuby horčicu, ale neuvedomila si, že najprv treba z otvoru strhnúť celofánovú zátku. Vzal som od nej tubu, strhol som z nej zátku a vrátil som jej ju. Poďakovala mi a hustú žltú pastu si rozotrela na obrovský hotdog, ktorý si práve pripravila.

„Jéj, vďaka!“ povedala s prízvukom, ktorý si priniesla zo Stredozápadu a ktorého sa zrejme pre akýsi módný efekt nemienila vzdať. „Dáš si so mnou?“

„Nie, ďakujem. Mimochodom, som Richard Flynn. Si nová nájomníčka?“

Prikývla. Predtým si lačne odhryzla z hotdogu a teraz sa pokúšala rýchlo prehltnúť, aby mohla odpovedať.

„Laura Bainesová. Teší ma. Ten, čo tu býval predtým, si choval skunka? V izbe je smrad na vracanie. No nič, aj tak tam budem musieť premaľovať steny. Ozaj, bojler je pokazený? Musela som čakať polhodinu, kým sa zohriala voda.“

„Dymil ako komín,“ vysvetlil som. „Myslím ten chalan, nie bojler, a nefajčil len cigarety... Inak bol fajn. Z ničoho nič sa rozhodol, že preruší štúdium, a vrátil sa domov. Mal šťastie, že mu domáca nedala zaplatiť nájomné až do konca roka. Čo sa týka toho bojlera, už ho prišli opraviť traja inštalatéri. Zatiaľ sa to ani jednému nepodarilo, ale nádej umiera posledná.“

„Nuž, nech sa mu darí,“ pomedzi hlty zaželala svojmu predchodcovi. Potom ukázala na mikrovlnku na linke. „Robím si pukance a potom sa chystám pozeráť telku – v CNN bude naživo Jessica.“

„Kto je Jessica?“ spýtal som sa.

Mikrovlnka cinknutím oznámila, že pukance môžeme nasypať do veľkej sklenej misky, ktorú Laura vylovila z hĺbín poličky nad drezom.

„Jessica McClurová je malé dievčatko,“ – *dieťaťatko* – „ktoré v Texase spadlo do studne,“ objasňovala mi. „CNN naživo vysielala záchrannú akciu. Ako to, že si o nej nepočul? Všetci o tom hovoria.“

Nasypala pukance do misky a kývla, aby som šiel za ňou.

Sadli sme si na gauč a Laura zapla televízor. Chvíľu sme obaja bez slova sledovali dianie na obrazovke. Bol mierny, teplý október, takmer bez typických dažďov. Za posuvnými sklenenými dverami sa pokojný súmrak spúšťal na blízky park obklopujúci Kostol Svätej Trojice, v tom šere tmavý a záhadný.

Laura dojedla hotdog a z misky si nabrala za hrst' pukancov. Vyzeralo to, akoby na mňa celkom zabudla. Na obrazovke práve nejaký stavbár vysvetľoval reportérovi, ako postupujú práce na paralelnej šachte, ktorou sa záchranári plánujú dostať k dieťaťu uväznenému pod zemou. Laura skopla z nôh papuče a sadla si na päty. Všimol som si, že nechty na nohách má nalakované nafialovo.

„Čo študuješ?“ spýtal som sa jej.

„Psychológiu, magisterské štúdium,“ odvetila s očami upretými na obrazovku. „Jedného magistra už mám. Z matematiky na Chicagskej univerzite. Inak, pochádzam z Evanstonu v Illinois. Už si tam niekedy bol? V kraji, kde ľudia žujú tabak a pália kríže?“

Uvedomil som si, že musí byť o dva či o tri roky staršia odo mňa, a trochu ma to odradilo. V tom veku človeku trojročný rozdiel pripadá priepastný.

„Myslel som si, že to sa robí skôr v Mississippi,“ poznamenal som. „Nie, v Illinois som ešte nebol. Som z Brooklynu. Na Stredo západe som bol len raz v lete, mal som tuším pätnásť, s otcom sme lovili ryby na Ozarkskej plošine v Missouri. Ak si dobre spomínam, navštívili sme aj St. Louis. Čiže po matike si presedlala na psychológiu?“

„V škole ma tak trochu považovali za génia,“ vysvetľovala. „Na strednej som povyhrávala všetky možné medzinárodné matematické súťaže a ako dvadsaťjedenročná som už mala magistra a pripravovala som sa na doktorát. Ponúkané štipendiá som však odmietla a prišla som sem na psychológiu. Ten magisterský titul ma dostal do výskumného programu.“

„Dobre, ale ešte si mi neodpovedala na otázku.“

„Nebud' taký netrpezlivý!“

Z trička si oprášila pukancové omrvinky.

Dobre si na ňu pamätám. Mala oblečené „plesnivé“ džínsy s viacerými zipsami, aké v tom čase prichádzali do módy, a biele tričko.

Zašla si do chladničky po kolu a spýtala sa ma, či chcem aj ja. Otvorila plechovky, do každej strčila slamku, vrátila sa ku gauču a jednu plechovku mi podala.

„V lete po promócii som sa zamilovala do istého chalana,“ – vyslovila to ako *chálana* – „z Evanstonu. Prišiel domov na prázdniny. Študoval elektroniku na Massachusettskej technickej univerzite, niečo s počítačmi. Fešák, navyše pôsobil inteligentne, volal sa John R. Findley. Bol odo mňa o dva roky starší, letmo sme sa poznali zo strednej. Ibaže o mesiac mi ho ukradla Julia Craigová, jedno z najsprostejších stvorení, aké som kedy videla, hominid, ktorý sa naučil vysloviť zo desať slov, holiť si nohy a jesť príbo-